

Disposicions generals – Instruccions

INSTRUCCIÓ per a la incorporació de l'objectiu de la generació d'energia renovable en les actuacions municipals relacionades amb la redacció de projectes d'obres i d'instruments de planejament urbanístic. Aprovada per Decret d'Alcaldia S1/D/2020-99 de 30 de gener.

Decret.

Barcelona vol ser una ciutat referent del sector energètic. La ciutat fa una aposta decidida per crear el seu propi futur energètic plantejant clarament com avançar en la Transició cap a la Sobirania Energètica. La transició energètica abasta aspectes tecnològics, socials, culturals, econòmics i ambientals, incloent un paper més actiu dels ciutadans. Assegurar el futur vol dir produir a prop i de manera neta, apostant per les energies renovables i aprofitar tots els recursos locals, així com gestionar bé els recursos i ser més eficients, aprenent a gastar menys per tenir els mateixos serveis i confort. En un sentit més ampli, la transició energètica també implica una democratització de l'energia, ja que les energies renovables poden establir-se de manera descentralitzada i beneficiar al conjunt de la ciutadania.

En el marc de la transició energètica, l'increment de la generació local i renovable és una de les principals línies a treballar. Així mateix, mitjançant l'aprovació del Pla Clima de Barcelona, la ciutat s'ha fixat com a objectiu multiplicar per cinc la generació solar a la ciutat. Arribar a assolir aquest objectiu implica necessàriament fer un salt d'escala pel que fa al desenvolupament d'instal·lacions de generació a la ciutat i, a nivell municipal fa que s'hagi d'analitzar a totes les actuacions municipals la viabilitat d'incorporar generació renovable i local i incorporar-la allà on sigui possible.

En l'àmbit de l'Ajuntament de Barcelona, per altra banda, es va aprovar el Decret d'Alcaldia de 28 d'abril de 2015 sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, de la qual se'n deriven una sèrie d'instruccions tècniques, entre elles, la Instrucció Tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres. Aquesta instrucció té com a objectius la incorporació de criteris ambientals relatius a l'autosuficiència hídrica i ambiental, la biodiversitat, estàndards d'excel·lència ambiental, elements urbans, entre d'altres.

Igualment, cal tenir en compte que l'Ajuntament de Barcelona disposa d'un mitjà propi, com és el Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona, que, tal i com disposa l'article 2 dels seus Estatuts, té com a objectiu el foment de la utilització d'energies renovables.

Aquesta Instrucció desenvolupa i complementa els punts corresponents de la citada Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres, fent èmfasi especial en els aspectes de generació d'energia, tot proposant un organisme de consulta, acompanyament i control, en l'àmbit municipal, per tal d'assegurar que qualsevol obra que desenvolupi el propi Ajuntament de Barcelona o els organismes dependents o participats per ell que constitueixin poders adjudicadors, incorporin generació renovable i local, ja sigui en la construcció de nous edificis i rehabilitacions com en obres d'urbanització, re-urbanització i

millora de l'espai públic així com en els instruments de planejament urbanístic que s'aprovin o modifiquin.

Per tot l'anterior, i en ús de les atribucions conferides a aquesta Alcaldia per l'article 13 de la Carta Municipal de Barcelona,

Disposo,

Primer. Aprovar la Instrucció per a la incorporació de l'objectiu de la generació d'energia renovable en les actuacions municipals relacionades amb la redacció de projectes d'obres i d'instruments de planejament urbanístic.

Segon. Publicar la Instrucció a la Gasetta Municipal i a la Seu Electrònica de l'Ajuntament de Barcelona pel seu general coneixement.

Tercer. Notificar als interessats

Barcelona, 30 de gener de 2020. L'alcaldeessa, Ada Colau Ballano.

INSTRUCCIÓ PER A LA INCORPORACIÓ DE L'OBJECTIU DE LA GENERACIÓ D'ENERGIA RENOVABLE EN LES ACTUACIONS MUNICIPALS RELACIONADES AMB LA REDACCIÓ DE PROJECTES D'OBRES I D'INSTRUMENTS DE PLANEJAMENT URBANÍSTIC

1. Objecte

1.1 És objectiu d'aquesta Instrucció afavorir l'increment de la generació d'energia renovable en els projectes d'obres i en el planejament urbanístic municipal, incorporant a la seva tramitació l'assessorament del Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona per tal d'assegurar que en totes les actuacions que s'impulsen a nivell municipal, tant per part de l'Ajuntament de Barcelona com pels seus ens dependents, s'analitza la viabilitat d'incorporar generació d'energia renovable i s'incorpora, en cas de ser viable, o es plantegen alternatives efectives en cas de no ser-ho.

1.2 Per assolir aquest objectiu, aquesta Instrucció estableix:

a. Els principals criteris a complir per tal d'incorporar instal·lacions de generació d'energia que aprofitin recursos renovables locals i la gestió posterior de l'energia generada, en funció de l'àmbit d'actuació (edifici o equipament, espai públic o redacció d'instruments urbanístics), de manera complementària, en algun cas, a la Instrucció Tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres.

b. El sistema de seguiment, instituint al Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona, adscrita a la Direcció d'Energia i Qualitat Ambiental de l'Ajuntament de Barcelona, com a responsable de vetllar pel seu compliment i com a organisme d'acompanyament, assessorament i control, i responsable - REP, segons la terminologia municipal -, que ha de

supervisar la generació i el bon ús de l'energia de tots els projectes d'obra i actuacions municipals.

2. Àmbit d'aplicació subjectiu

2.1 Aquesta Instrucció és de compliment obligatori en els contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i els seus ens dependents que tinguin la condició de poder adjudicador segons la legislació de contractes del sector públic, l'objecte dels contractes sigui l'establert a l'apartat 3.

3. Àmbit d'aplicació objectiu

3.1 Aquesta Instrucció estableix criteris de generació energètica concrets per a les tipologies de contractes següents:

- a) Redacció de projectes d'urbanització o infraestructures (projectes d'obres de l'espai públic, siguin d'urbanització o remodelació).
- b) Redacció de projectes d'edificació, de nova construcció, de rehabilitació integral o actuacions en les que s'intervingui en l'envolupant, façana o coberta, etc.
- c) Redacció d'instruments de planejament urbanístic municipals.

4. Prioritats i criteris d'obligat compliment en les contractacions i el desenvolupament d'actuacions municipals

4.1 Projectes d'urbanització, reurbanització o infraestructures

Tots els projectes que es desenvolupin en aquest àmbit han de:

- a. Incorporar un anàlisi específic relatiu a l'aprofitament màxim de fonts d'energia renovables i locals, que inclogui energies renovables o residuals (focus de calor i fred) per cobrir demandes energètiques existents o noves demandes energètiques. Per fer aquesta avaluació es tindran en compte les opcions tecnològiques disponibles (fotovoltaïques, minieòlica o altres), a partir de la integració d'elements generadors en l'espai públic (pèrgoles, paviment, altres elements urbans, etc.).
- b. Incorporar elements de generació energètica integrats a l'espai públic.
- c. Dimensionar tècnicament les instal·lacions per tal de maximitzar la generació energètica, desenvolupar la corresponent justificació tècnica i el projecte executiu independent (memòria o projecte, plànols, esquemes de connexió, etc.), així com la justificació econòmica de la solució de generació renovable escollida.

El projecte executiu de l'actuació incorporarà les diferents partides i amidaments per tal de poder executar la instal·lació de generació, obtenir les autoritzacions pertinents per posar-la en funcionament d'acord amb procediments establerts a la normativa aprovada a l'efecte, alhora que per explotar-la i mantenir-la de manera òptima, considerant tots els aspectes de seguretat laboral i de costos.

- d. Monitorar els elements de generació d'energia, d'acord a la darrera versió publicada del protocol de monitoratge de l'Agència d'Energia de Barcelona que es pot descarregar des de l'enllaç: <http://hdl.handle.net/11703/108948>

4.2 Projectes d'edificació, ja sigui de nova planta o rehabilitació

En les promocions d'edificis i/o equipaments de propietat i/o titularitat municipal de nova construcció, reforma integral, rehabilitació integral o actuacions sobre cobertes, façanes o envolupants, cal plantejar alternatives conjuntes i integrades que afavoreixin la màxima autosuficiència energètica i l'eficiència econòmica, energètica i de gestió en la fase d'ús, tal i com s'indica en el protocol d'edificis desenvolupat per l'Agència d'Energia, <http://hdl.handle.net/11703/108948>, que s'annexa, com a Document núm. 2, a la present Instrucció. En tots els casos cal assegurar el màxim aprofitament de cobertes per a la generació energètica.

En aquest sentit, i pel que fa a generació energètica renovable, tots els projectes que es desenvolupin en aquest àmbit han de:

- a. Avaluar el potencial màxim de generació energètica renovable de l'edifici (fotovoltaica, solar tèrmica, minieòlica, geotèrmia i similars) amb l'objectiu d'aconseguir la màxima producció d'energia, ja sigui per autoconsum com per reduir el consum d'energia d'origen no renovable.
- b. Incorporar elements de generació energètica a coberta o integrats en l'envolupant de l'edifici que permetin aprofitar aquest potencial.
- c. Dimensionar tècnicament les instal·lacions per tal de maximitzar la generació energètica, desenvolupar la corresponent justificació tècnica i el projecte executiu independent (memòria o projecte, plànols, esquemes de connexió, etc.) així com la justificació econòmica de la solució de generació renovable escollida.

El projecte executiu de l'actuació incorporarà les diferents partides i amidaments per tal de poder executar la instal·lació de generació, obtenir les autoritzacions pertinents per posar-la en funcionament d'acord amb procediments establerts a la normativa aprovada a l'efecte, alhora que per explotar-la i mantenir-la de manera òptima, considerant tots els aspectes de seguretat laboral i de costos.

- d. Monitorar els elements de generació, d'acord amb la darrera versió publicada del protocol de monitoratge de l'Agència d'Energia de Barcelona: que es pot descarregar des de l'enllaç: <http://hdl.handle.net/11703/108948>

4.3 Redacció d'instruments de planejament urbanístic o modificacions d'aquests

En el cas de modificacions del Pla General Metropolità o de redacció o modificació d'altres instruments de planejament urbanístic, l'òrgan de contractació o departament responsable del projecte ha de sol·licitar i/o realitzar un anàlisi específic relatiu a l'aprofitament de fonts d'energia renovables i locals, basat en l'anàlisi de l'aprofitament de fonts d'energia locals, que inclogui energies renovables o residuals (de focus de calor i fred) per cobrir demandes energètiques existents o noves demandes energètiques.

En aquest sentit, el planejament urbanístic ha d'incorporar els objectius energètics que han de complir els projectes d'obres que es tramitin en execució de l'esmentat planejament urbanístic, sota la premissa de maximitzar la capacitat de generació d'energia renovable i l'estalvi energètic, tenint en compte els requisits arquitectònics i urbanístics que s'escaigui fixar.

El Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona és l'òrgan que té per objecte assessorar en la definició del potencial d'aprofitament i anàlisi d'alternatives en l'àmbit d'actuació.

4.4 Els expedients de contractació que tinguin per objecte la redacció de projectes o instruments expressats en els apartats anteriors han de:

- a. Incorporar en els plecs dels expedients de contractació de redacció de projectes inclosos en l'àmbit d'aplicació del punt 3 els requeriments necessaris per donar resposta a la present instrucció.
- b. Contemplar com a requisit de solvència tècnica que en l'equip tècnic redactor dels projectes hi figuri un tècnic competent en matèria d'energia que justifiqui haver realitzat en el conjunt dels darrers 3 anys un mínim de 5 projectes executius d'instal·lacions de generació d'energia renovable de la tipologia que s'incorpori en el projecte objecte de contractació, mitjançant certificats de bona execució.
- c. Preveure que el pressupost previst dels treballs o serveis objecte del projecte contingui una estimació del cost destinat a generació d'energia, que s'ajustarà un cop desenvolupat el corresponent projecte executiu.

5. Sistema de seguiment

5.1 El responsable del contracte té la funció de supervisar que es compleixin i s'executin els criteris establerts en la present Instrucció.

5.2 El Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona és la responsable del seguiment d'aquesta Instrucció i qui ha d'emetre informe sobre el seu compliment, a través dels procediments establerts per la Comissió Tècnica de Projectes, de conformitat amb el Procediment per a l'elaboració i tramitació dels projectes d'obres i l'execució de les obres municipals, aprovat per Decret d'Alcaldia de 17 d'abril de 2012 (Gasetta Municipal de Barcelona núm.12, 20 d'abril de 2012).

El termini d'emissió d'informe és de 15 dies hàbils, sense perjudici de què es pugui reduir en casos justificats d'urgència.

6. Excepció i informe justificatiu

6.1 Si les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules tècniques en l'àmbit de generació d'energia que estableix aquesta Instrucció, s'ha de justificar degudament a l'expedient. A aquest efecte s'ha d'emetre un informe tècnic que justifiqui els factors limitatius o restrictius, amb el contingut que es relaciona a continuació:

- a. Els condicionants externs aliens al projecte, derivats de limitacions urbanístiques, paisatgístiques o patrimonials, justificades en una valoració tècnica de l'òrgan competent en aquestes matèries.
- b. Les característiques i els requeriments tècnics especials del projecte o l'obra que ho justifiquen.

6.2 El Consorci Agència Local d'Energia de Barcelona, previ estudi de les circumstàncies al·legades en l'informe tècnic a què es refereix els paràgrafs anteriors, pot eximir del compliment de les prescripcions establertes en aquesta Instrucció, si ho considera degudament justificat a través del corresponent informe d'exempció que, en tot cas, té caràcter vinculant.

El termini d'emissió de l'informe d'exempció, si s'escau, és de 15 dies hàbils, sense perjudici de què es pugui reduir en casos justificats d'urgència.

7. Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres

Aquesta Instrucció és complementària a la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres, aprovada per Decret d'Alcaldia de 28 d'abril de 2015 i publicada en la Gasetta Municipal de Barcelona núm.14 del 10 de maig del 2015, així com actualitzacions posteriors.

Consegüentment, cal entendre complementats els continguts de la Instrucció tècnica que fan referència a la incorporació de generació d'energia renovable en els projectes d'obres per les prescripcions que s'estableixen en aquesta Instrucció.

8. Aplicació transitòria

Aquesta Instrucció no és aplicable a les licitacions els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució, amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta Instrucció.

9. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entrarà en vigor el dia següent de la seva publicació en la Gasetta Municipal de Barcelona.